Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 15 kwietnia 2021 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych – Rozporządzenie (UE) nr 1151/2012 – Artykuł 49 ust. 3 akapit pierwszy i art. 49 ust. 4 akapit drugi – Artykuł 53 ust. 2 akapit pierwszy – Zmiany w specyfikacji produktu – Ogórki spreewaldzkie (Niemcy) „Spreewälder Gurken (IGP)" – Zmiany, które nie są nieznaczne – Postępowanie w sprawie sprzeciwu – Sprzeciw od wniosku o zmianę – Środek odwoławczy od decyzji uwzględniającej ten wniosek – Pojęcie uzasadnionych interesów

W sprawie C-53/20

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Bundesgerichtshof (trybunał federalny, Niemcy) postanowieniem z dnia 19 grudnia 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 3 lutego 2020 r., w postępowaniu:

Hengstenberg GmbH & Co. KG

przeciwko

Spreewaldverein eV,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: M. Vilaras, prezes izby, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin (sprawozdawca) i K. Jürimäe, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Spreewaldverein eV – D. Terheggen, Rechtsanwalt,

– w imieniu rządu greckiego – E. Leftheriotou, A. Vasilopoulou oraz M. Tassopoulou, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu francuskiego – A.-L. Desjonquères oraz C. Mosser, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu austriackiego – A. Posch, J. Schmoll oraz C. Drexel, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niemiecki.

– w imieniu Komisji Europejskiej – M. Konstantinidis, B. Hofstötter oraz I. Naglis, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i art. 49 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. 2012, L 343, s. 1) w związku z art. 53 ust. 2 akapit pierwszy tego aktu.

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Hengstenberg GmbH & Co. KG a Spreewaldverein eV, stowarzyszeniem zrzeszającym wszystkich producentów korniszonów „Spreewälder Gurken (IGP)" [korniszony ze Szprewaldu (ChOG), Niemcy], dla których zarejestrowano chronione oznaczenie geograficzne, w przedmiocie wniosku o zmianę specyfikacji tego produktu złożonego w Deutsches Patent- und Markenamt (niemieckim urzędzie patentowym i ds. znaków towarowych, zwanym dalej „DPMA").

Ramy prawne

Prawo Unii

Rozporządzenie (EWG) nr 2081/92

3 Artykuł 7 ust. 3 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2081/92 z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. 1992, L 208, s. 1) przewidywał:

„Każda osoba fizyczna lub prawna, której zainteresowanie jest prawnie uzasadnione [która posiada uzasadniony interes prawny], może zgłosić sprzeciw wobec proponowanej rejestracji wysyłając odpowiednio uzasadnione oświadczenie do właściwych władz [organów] państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę lub w którym została utworzona. Właściwe władze [organy] podejmą konieczne środki w celu rozważenia tych uwag lub sprzeciwu w ustalonych [wymaganych] terminach".

Rozporządzenie (EWG) nr 510/2006

4 Artykuł 7 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 510/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. 2006, L 93, s. 12) miał następujące brzmienie:

„Każda osoba fizyczna lub prawna, mająca uzasadniony interes, ustanowiona lub zamieszkała w państwie członkowskim innym niż państwo wnoszące o rejestrację lub w państwie trzecim, może również zgłosić sprzeciw wobec planowanej rejestracji poprzez wniesienie należycie uzasadnionego oświadczenia o sprzeciwie.

[…]".

Rozporządzenie nr 1151/2012

5 Motywy 17–20 i 39 rozporządzenia nr 1151/2012 mają następujące brzmienie:

„(17) Zakres nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych należy ograniczyć do produktów, w przypadku których istnieje nierozłączny związek między cechami produktu lub środka spożywczego a obszarem geograficznym pochodzenia. Włączenie do obecnego systemu jedynie niektórych rodzajów czekolady jako wyrobów cukierniczych stanowi nieprawidłowość, którą należy naprawić.

(18) Konkretnymi celami ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych są: zapewnienie rolnikom i producentom godziwego dochodu z tytułu właściwości i cech danego produktu lub sposobu jego wytwarzania, oraz dostarczenie jasnych informacji na temat produktów, których określone cechy mają związek z pochodzeniem geograficznym, co pozwoli konsumentom na podejmowanie bardziej świadomego wyboru co do zakupów.

(19) Zapewnienie jednolitego poszanowania na terytorium całej Unii [Europejskiej] praw własności intelektualnej związanych z chronionymi w Unii nazwami jest priorytetem, którego realizacja może być skuteczniejsza na szczeblu unijnym.

(20) Unijne ramy ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych, przewidujące wpisywanie ich do rejestru, ułatwiają rozwój tych instrumentów, ponieważ wynikające z nich spójniejsze podejście gwarantuje uczciwą konkurencję między producentami produktów opatrzonych tymi oznaczeniami i zwiększa wiarygodność samych produktów w oczach konsumentów. Należy wprowadzić przepis dotyczący wypracowywania nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych na szczeblu unijnym oraz promować tworzenie mechanizmów ich ochrony w państwach trzecich w ramach Światowej Organizacji Zdrowia (WTO) lub umów wielo- i dwustronnych, przyczyniając się tym samym do uznawania jakości produktów i modelu ich wytwarzania jako czynników przydających tym produktom wartości.

[…]

(39) Aby nie dopuścić do stworzenia nieuczciwych warunków konkurencji, każdy producent, w tym producent z państwa trzeciego, powinien mieć możliwość korzystania z zarejestrowanej nazwy gwarantowanej tradycyjnej specjalności pod warunkiem że dany produkt spełnia wymogi stosownej specyfikacji, a producent ten został objęty systemem kontroli. W przypadku gwarantowanej tradycyjnej specjalności produkowanej na terytorium Unii, na etykiecie powinien widnieć unijny symbol pozwalający na jednoznaczne skojarzenie z oznaczeniem »gwarantowana tradycyjna specjalność«”.

6 Artykuł 1 tego rozporządzenia, zatytułowany „Cele”, stanowi w ust. 1:

„Celem niniejszego rozporządzenia jest wspieranie producentów produktów rolnych i środków spożywczych w informowaniu kupujących i konsumentów o cechach produktów i środków spożywczych i związanej z nimi produkcji rolnej, by tym samym zapewnić:

a) uczciwą konkurencję – rolnikom i producentom produktów rolnych i środków spożywczych mających cechy i właściwości stanowiące wartość dodaną;

b) dostęp konsumentów do wiarygodnych informacji na temat tych produktów;

c) przestrzeganie praw własności intelektualnej; oraz

d) integralność rynku wewnętrznego.

Środki określone w niniejszym rozporządzeniu mają za zadanie wspierać działalność rolno-przetwórczą oraz systemy rolne związane z produktami wysokiej jakości, by przyczynić się w ten sposób do osiągnięcia celów polityki rozwoju obszarów wiejskich”.

7 Artykuł 5 ust. 2 tego rozporządzenia ma następujące brzmienie:

„Do celów niniejszego rozporządzenia »oznaczenie geograficzne« to nazwa, którą określa się produkt:

a) pochodzący z określonego miejsca, regionu lub kraju;

b) którego określona jakość, renoma lub inna cecha charakterystyczna w głównej mierze wynika z tego pochodzenia geograficznego; oraz

c) którego przynajmniej jeden etap produkcji odbywa się na tym określonym obszarze geograficznym”.

8 Artykuł 10 ust. 1 tego samego rozporządzenia przewiduje:

„1. Uzasadnione oświadczenie o sprzeciwie, o którym mowa w art. 51 ust. 2, jest dopuszczalne jedynie, jeżeli Komisja [Europejska] otrzyma je w terminie, określonym w tym ustępie, oraz jeżeli:

a) wykazano w nim niezgodność z warunkami, o których mowa w art. 5 i art. 7 ust. 1;

b) wykazano w nim, że rejestracja proponowanej nazwy byłaby sprzeczna z art. 6 ust. 2, 3 lub 4;

c) wykazano w nim, że rejestracja proponowanej nazwy zagrażałaby istnieniu całkowicie lub częściowo identycznej nazwy lub znaku towarowego albo istnieniu produktów, które były zgodnie z prawem wprowadzane do obrotu przez okres co najmniej pięciu lat przed datą publikacji przewidzianą w art. 50 ust. 2 lit. a); lub

d) przedstawiono w nim szczegółowe informacje, na podstawie których można wnioskować, że nazwa, której dotyczy wniosek o rejestrację, jest nazwą rodzajową”.

9 Artykuł 49 rozporządzenia nr 1151/2012, zatytułowany „Wniosek o rejestrację nazw”, w ust. 2–4 stanowi:

„2. Jeżeli wniosek złożony w ramach systemu określonego w tytule II dotyczy obszaru geograficznego położonego w państwie członkowskim lub wniosek złożony w ramach systemu określonego w tytule III został przygotowany przez grupę, której siedziba znajduje się w państwie członkowskim, wniosek ten kierowany jest do organów tego państwa członkowskiego.

Państwo członkowskie bada wniosek przy wykorzystaniu właściwych środków, aby sprawdzić, czy jest on uzasadniony i czy spełnia wymogi danego systemu.

3. Państwo członkowskie – w ramach badania wniosku, o którym mowa w ust. 2 akapit drugi niniejszego artykułu – wszczyna krajową procedurę sprzeciwu, która zapewnia odpowiednie opublikowanie wniosku i pozostawia rozsądny okres, w którym każda osoba fizyczna lub prawna mająca uzasadniony interes oraz mająca siedzibę lub miejsce pobytu na terytorium tego państwa może wnieść sprzeciw wobec wniosku.

Państwo członkowskie analizuje dopuszczalność sprzeciwów otrzymanych w ramach systemu określonego w tytule II w świetle kryteriów, o których mowa w art. 10 ust. 1, lub dopuszczalność sprzeciwów otrzymanych w ramach systemu określonego w tytule III w świetle kryteriów, o których mowa w art. 21 ust. 1.

4. Jeżeli – po dokonaniu oceny wszelkich otrzymanych sprzeciwów – państwo członkowskie uzna, że wymogi niniejszego rozporządzenia zostały spełnione, może podjąć decyzję pozytywną i przekazać dokumentację wniosku Komisji. W takim przypadku informuje ono Komisję o dopuszczalnych sprzeciwach zgłoszonych przez osoby fizyczne lub prawne, które w sposób zgodny z prawem wprowadziły odnośne produkty na rynek, używając przedmiotowych nazw nieprzerwanie przez co najmniej pięć lat poprzedzających datę publikacji, o której mowa w ust. 3.

Państwo członkowskie zapewnia, aby wydana przez nie pozytywna decyzja została podana do wiadomości publicznej oraz aby wszelkie osoby fizyczne i prawne mające uzasadniony interes miały możliwość złożenia odwołania.

[…]".

10 Artykuł 51 tego rozporządzenia, zatytułowany „Procedura sprzeciwu", stanowi w ust. 1:

„Zawiadomienie o sprzeciwie może zostać złożone w [do] Komisji w terminie trzech miesięcy od dnia publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* przez organy państwa członkowskiego lub państwa trzeciego albo osobę fizyczną lub prawną mającą uzasadniony interes oraz mającą siedzibę na terytorium państwa trzeciego.

Każda osoba fizyczna lub prawna mająca uzasadniony interes, mająca siedzibę lub miejsce pobytu na terytorium państwa członkowskiego innego niż państwo, z którego pochodzi złożony wniosek, może przedłożyć zawiadomienie o sprzeciwie w państwie członkowskim, w którym ma siedzibę, w terminie, który umożliwia zgłoszenie sprzeciwu zgodnie z akapitem pierwszym.

[…]".

11 Artykuł 53 ust. 1 i 2 wspomnianego rozporządzenia stanowi:

„1. Grupa mająca uzasadniony interes może złożyć wniosek o zatwierdzenie zmiany w specyfikacji produktu.

Wnioski powinny opisywać i uzasadniać proponowane zmiany.

2. Jeżeli wśród zmian wprowadzanych do specyfikacji występuje choć jedna zmiana, która nie jest nieznaczna, wniosek o zmianę podlega procedurze określonej w art. 49–52.

[…]

Aby zmianę można było uznać za nieznaczną w przypadku systemu jakości opisanego w tytule II, nie może ona:

[…]

d) wpływać na określenie obszaru geograficznego; […]

[…]".

Prawo niemieckie

12 Zasady uczestnictwa osób mających „uzasadniony interes" w procedurze rejestracji chronionych oznaczeń geograficznych oraz w procedurze mającej zastosowanie do wniosków o zmianę, która nie jest nieznaczna, specyfikacji towarów korzystających z takich oznaczeń są przewidziane w prawie

niemieckim w § 130 ust. 4 zdanie drugie i w § 133 zdanie drugie Gesetz über den Schutz von Marken und sonstigen Kennzeichen (Markengesetz) (ustawy o ochronie znaków towarowych i innych oznaczeń odróżniających) z dnia 25 października 1994 r. (BGBl. 1994 I, s. 3082, zwanej dalej „MarkenG") w związku z jej § 132 ust. 1.

13 Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez sąd odsyłający na podstawie z § 130 ust. 4 zdanie drugie MarkenG każda osoba mająca „uzasadniony interes" i mająca siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium Niemiec może zgłosić zawiadomienie o sprzeciwie wobec złożonego do DPMA wniosku i rejestrację chronionego oznaczenia geograficznego w terminie dwóch miesięcy od daty opublikowania tego wniosku.

14 Ponadto zgodnie z tymi samymi informacjami § 132 ust. 1 MarkenG, który odwołuje się do art. 53 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1151/2012, przewiduje, że § 130 ust. 4 zdanie drugie MarkenG stosuje się mutatis mutandis do wniosków o nie nieznaczną zmianę specyfikacji produktu opatrzonego chronionym oznaczeniem geograficznym.

15 Sąd odsyłający wyjaśnia ponadto, że zgodnie z § 133 zdanie drugie MarkenG w związku z § 132 ust. 1 tej ustawy, jeżeli DPMA przyjmuje na podstawie § 130 ust. 5 zdanie pierwsze MarkenG w związku z § 132 ust. 1 tejże ustawy decyzję stwierdzającą, że wniosek o zmianę specyfikacji jest zgodny z wymogami określonymi w rozporządzeniu nr 1151/2012 i z przepisami przyjętymi w celu wykonania tego rozporządzenia, skarga na tę decyzję przysługuje każdej osobie, która zgłosiła sprzeciw od tej decyzji w przypisanym terminie lub której „uzasadniony interes" narusza ta decyzja z powodu zmiany opublikowanej zgodnie z § 130 ust. 5 zdanie czwarte MarkenG.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

16 Nazwa „Spreewälder Gurken (ChOG)" jest wpisana do rejestru chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych Komisji jako chronione oznaczenie geograficzne dla „owoców, warzyw i zbóż" w niezmienionym stanie lub w stanie przetworzonym od dnia 19 marca 1999 r.

17 W dniu 18 lutego 2012 r. Spreewaldverein złożył do DPMA wniosek o zmianę specyfikacji produktu objętego postępowaniem w celu zmiany metody produkcji tych korniszonów, w szczególności poprzez zastosowanie pewnych dodatków do żywności.

18 Po opublikowaniu w dniu 22 sierpnia 2014 r. wniosku o zmianę Hengstenberg zgłosił w dniu 16 października 2014 r. swój sprzeciw względem tego wniosku.

19 Decyzją z dnia 10 września 2015 r. DPMA postanowiła, że wspomniany wniosek o zmianę specyfikacji był zgodny z rozporządzeniem nr 1151/2012.

20 Hengstenberg wniósł skargę na tę decyzję do Bundespatentgericht (federalnego sądu patentowego, Niemcy), który oddalił ją ze względu na to, że po pierwsze, Hengstenberg nie wykazał „uzasadnionego interesu" w rozumieniu § 133 zdanie drugie MarkenG w związku z § 132 ust. 1 tej ustawy, a po drugie, że w każdym razie skarga ta była bezzasadna. Bundespatentgericht (federalny sąd patentowy) zezwolił jednak na wniesienie odwołania od jego orzeczenia do sądu odsyłającego.

21 Bundespatentgericht (federalny sąd patentowy) stwierdził, że należy rozróżnić dwa przypadki, w zależności od tego, czy sprzeciw został wniesiony od wniosku o rejestrację chronionego oznaczenia geograficznego, czy też wobec wniosku o zmianę specyfikacji produktu opatrzonego takim oznaczeniem, w którym to przypadku osoby, które nie znajdują się na danym obszarze geograficznym i które nie są uprawnione do używania chronionej nazwy, nie wykazują wymaganego „uzasadnionego

interesu”. Ani fakt sprzedaży produktów będących przedmiotem chronionego oznaczenia geograficznego, ani ogólna sytuacja na rynku i konkurencji nie mogą stanowić podstawy dla takiego „uzasadnionego interesu”.

22 Bundespatentgericht (federalny sąd patentowy) stwierdził, że jedynymi osobami, których może dotyczyć „rzekoma dewaluacja” chronionego oznaczenia geograficznego lub uszczerbek dla wizerunku lub renomy produktu, byli wyłącznie producenci mający siedzibę na obszarze geograficznym pochodzenia.

23 Rozpatrując odwołanie od wyroku Bundespatentgericht (federalnego sądu patentowego), Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy) wskazuje, na mocy przepisów krajowych wdrażających rozporządzenie nr 1151/2012, że skarga na decyzję stwierdzającą, iż wniosek o zmianę specyfikacji produktu jest zgodny z warunkami przewidzianymi w tym rozporządzeniu, przysługuje każdej osobie, która złożyła sprzeciw od tego wniosku o zmianę w przepisanym terminie lub na której „uzasadniony interes” ma wpływ decyzja uwzględniająca wspomniany wniosek.

24 Sąd odsyłający uważa, że pojęcie „uzasadnionego interesu” zawarte w art. 49 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012, który musi posiadać każda osoba wnosząca skargę na decyzję uwzględniającą wniosek o nie nieznaczną zmianę specyfikacji produktu, nie jest obecnie zdefiniowane w prawie Unii.

25 Ponadto sąd odsyłający zauważa, że do sądów krajowych należy rozstrzygnięcie w przedmiocie zgodności z prawem wniosku o zmianę specyfikacji produktu opatrzonego chronionym oznaczeniem geograficznym na tych samych warunkach kontroli co te, które są zastrzeżone dla każdego aktu ostatecznego, który, przyjęty przez ten sam organ krajowy, może być niekorzystny dla praw, jakie osoby trzecie wywodzą z prawa Unii.

26 Nasuwa się zatem pytanie, czy w procedurze mającej zastosowanie do wniosku o nie nieznaczną zmianę specyfikacji produktu opatrzonego chronionym oznaczeniem geograficznym każda osoba fizyczna lub prawna, której decyzja dotyczy gospodarczo, w sposób rzeczywisty lub potencjalny, nie wykraczając jednak poza wszelkie prawdopodobieństwo, może wykazać „uzasadniony interes” wymagany do wniesienia sprzeciwu wobec takiego wniosku lub wniesienia odwołania od decyzji uwzględniającej ten wniosek, przy czym tak szeroka definicja może stać się sprzeczna z wymogiem uzasadnionego charakteru takiego interesu i nie pozwala na uznanie takiego sprzeciwu za wystarczający oraz nie pozwala na wniesienie odwołania od decyzji uwzględniającej ten wniosek.

27 W tym kontekście sąd odsyłający zastanawia się nad kwestią, czy pojęcie „uzasadnionego interesu” należy interpretować w ten sposób, że taki interes wykazują tylko podmioty wytwarzające produkty lub środki spożywcze porównywalne z tymi, dla których zarejestrowane jest chronione oznaczenie geograficzne. Ponadto uważa on, że w celu określenia grupy podmiotów, które mogą wykazać „uzasadniony interes”, można zastosować kryterium konkretnej sytuacji konkurencji.

28 W przeciwieństwie do Bundespatentgericht (federalnego sądu patentowego) sąd odsyłający uważa, że umiejscowienia producenta na danym obszarze geograficznym nie należy postrzegać jako decydującego kryterium dla uznania, że dana osoba ma uzasadniony interes w zgłoszeniu sprzeciwu wobec nie nieznacznej zmiany specyfikacji produktu opatrzonego chronionym oznaczeniem geograficznym, ponieważ przestrzegania takiej specyfikacji należy również wymagać od konkurencyjnych producentów, którzy nie są zlokalizowani na tym obszarze geograficznym, jeżeli ta zmiana, która nie jest nieznaczna, niesie za sobą ryzyko, że jakość lub renoma produktu nie będzie już związana z jego pochodzeniem geograficznym przy naruszeniu art. 5 ust. 2 rozporządzenia nr 1151/2012.

29 Wreszcie, sąd odsyłający uważa, że samo brzmienie rozporządzenia nr 1151/2012 nie stanowi wsparcia dla stanowiska, zgodnie z którym wykładni pojęcia „uzasadnionego interesu" należy dokonywać w sposób odmienny w ramach procedury rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego i w ramach procedury mającej zastosowanie do wniosków o nie nieznaczną zmianę specyfikacji produktu opatrzonego takim oznaczeniem.

30 W tych okolicznościach Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy w ramach procedury zmiany specyfikacji produktu, która nie jest nieznaczna, każde rzeczywiste lub potencjalne oddziaływanie gospodarcze na osobę fizyczną lub prawną, które nie wykracza poza granicę wszelkiego prawdopodobieństwa, może być wystarczające, aby stanowić podstawę uzasadnionego interesu wymaganego do zgłoszenia sprzeciwu wobec wniosku lub złożenia odwołania od pozytywnej decyzji w sprawie wniosku w rozumieniu art. 53 ust. 2 akapit pierwszy w związku z art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i [art. 49] ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012?

2) W wypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze:

Czy w procedurze zmiany specyfikacji produktu, która nie jest nieznaczna, uzasadniony interes w rozumieniu art. 53 ust. 2 akapit pierwszy w związku z art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i [art. 49] ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012 mają (tylko) te podmioty gospodarcze, które wytwarzają produkty lub środki spożywcze podobne do wytwarzanych przez podmioty gospodarcze, dla których zarejestrowano chronione oznaczenie geograficzne?

3) W przypadku udzielenia na pytanie drugie odpowiedzi przeczącej:
a) Czy w odniesieniu do wymogów dotyczących uzasadnionego interesu w rozumieniu art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i [art. 49] ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012 należy dokonać rozróżnienia między procedurą rejestracji zgodnie z art. 49–52 tego rozporządzenia z jednej strony a procedurą zmiany specyfikacji produktu stosownie do art. 53 rzeczonego rozporządzenia z drugiej strony?
b) Czy z tego powodu w procedurze zmiany specyfikacji produktu, która nie jest nieznaczna, uzasadniony interes w rozumieniu art. 53 ust. 2 akapit pierwszy w związku z art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i [art. 49] ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012 mają wyłącznie producenci, którzy wytwarzają na danym obszarze geograficznym produkty zgodne ze specyfikacją produktu lub którzy wyraźnie zamierzają prowadzić taką produkcję, w związku z czym »podmioty niezlokalizowane na danym obszarze« są z góry wykluczone z możliwości powołania się na uzasadniony interes?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

31 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy wykładni pojęcia „uzasadnionego interesu" w rozumieniu art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i art. 49 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012 w związku z art. 53 ust. 2 akapit pierwszy tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że w ramach procedury mającej zastosowanie do wniosków o dokonanie zmiany, która nie jest nieznaczna, specyfikacji produktu objętego chronionym oznaczeniem geograficznym, każda osoba fizyczna lub prawna, na którą ma w sposób rzeczywisty lub potencjalny oddziaływanie gospodarcze, które nie wykracza poza granicę wszelkiego prawdopodobieństwa, może wykazać „uzasadniony interes" wymagany dla zgłoszenia sprzeciwu wobec wniosku o zmianę lub złożenia odwołania od decyzji uwzględniającej ten wniosek.

32 Na wstępie należy przypomnieć, że w odniesieniu do wniosków o dokonanie zmian, które nie są nieznaczne, w specyfikacji produktu korzystającego z ChOG, takiego jak będące przedmiotem postępowania głównego, na podstawie odesłania dokonanego w art. 53 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1151/2012 podlegają one tej samej procedurze, która ma zastosowanie do rejestracji ChOG (zob. podobnie wyrok z dnia 29 stycznia 2020 r., GAEC Jeanningros, C-785/18, EU:C:2020:46, pkt 29), tak że pojęcie „uzasadnionego interesu" w rozumieniu art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i art. 49 ust. 4 akapit drugi w związku z art. 53 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1151/2012 wymaga takiej samej wykładni, niezależnie od tego, czy wszczęte postępowanie jest procedurą rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego, czy też chodzi o postępowanie w sprawie wniosku o dokonanie zmiany, która nie jest znaczna, specyfikacji produktu objętego ochroną oznaczenia geograficznego.

33 Co się tyczy wykładni pojęcia „uzasadnionego interesu" w rozumieniu art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i art. 49 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012 w związku z jego art. 53 ust. 2 akapit pierwszy, należy zauważyć, że pojęcie to nie zostało zdefiniowane w tych przepisach ani w żadnym innym przepisie tego rozporządzenia.

34 Tymczasem bezsporne jest, że celu wykładni przepisu prawa Unii należy wziąć pod uwagę nie tylko jego brzmienie, lecz także kontekst, w jakim został umieszczony, oraz cele regulacji, której stanowi on część jak również genezę tego uregulowania.

35 Co się tyczy w pierwszej kolejności brzmienia art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i art. 49 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012, a także art. 53 ust. 2 akapit pierwszy tego rozporządzenia, z przepisów tych wynika, że z prawa do zgłoszenia sprzeciwu i wniesienia skargi może skorzystać „każda osoba fizyczna lub prawna mająca uzasadniony interes".

36 O ile użycie wyrażenia „uzasadniony interes" nie zawiera wskazówki co do kryterium, jakie należy wziąć pod uwagę w celu określenia kręgu osób mogących skorzystać z prawa do wniesienia sprzeciwu w ramach krajowego postępowania w sprawie sprzeciwu wobec rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego lub do wniosków o zmianę, która nie jest nieznaczna, specyfikacji produktu opatrzonego takim oznaczeniem, o tyle dodanie wyrażenia „każda osoba fizyczna lub prawna" do tych przepisów pozwala jednak rozumieć, że prawodawca nie zamierzał przyjąć wąskiego znaczenia tego kręgu. Jednocześnie z brzmienia tego przepisu jasno wynika, że ów „uzasadniony interes" nie jest zastrzeżony jedynie dla podmiotów wytwarzających produkty lub środki spożywcze porównywalne do tych, które wytwarzają podmioty gospodarcze, których produkty korzystają z danego chronionego oznaczenia geograficznego, ani tylko dla tych ostatnich producentów, z wyłączeniem wszystkich pozostałych.

37 W drugiej kolejności odnośnie do kontekstu należy przypomnieć, że rozporządzenie nr 1151/2012 ustanawia system podziału kompetencji w tym znaczeniu, że w szczególności decyzja o zarejestrowaniu nazwy jako chronionego oznaczenia geograficznego może zostać podjęta przez Komisję tylko wtedy, gdy zainteresowane państwo członkowskie przedłożyło jej odpowiedni wniosek, i że taki wniosek może zostać złożony tylko wtedy, gdy państwo członkowskie zweryfikowało, że jest on uzasadniony. Ten system podziału kompetencji wynika w szczególności z okoliczności, że rejestracja chronionego oznaczenia geograficznego wymaga weryfikacji, czy pewne przesłanki zostały spełnione, z czym wiąże się dogłębna znajomość szczególnych okoliczności występujących w zainteresowanym państwie członkowskim, które właściwe organy tego państwa najlepiej potrafią zweryfikować (zob. podobnie wyrok z dnia 29 stycznia 2020 r., GAEC Jeanningros, C-785/18, EU:C:2020:46, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).

38 Ponadto z art. 49 ust. 3 i art. 49 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012 wynika, że do państwa członkowskiego należy zbadanie dopuszczalności sprzeciwu w świetle podstaw wymienionych w art. 10 ust. 1 tego rozporządzenia. W tym względzie w lit. c) tego przepisu przewidziano, że oświadczenie o sprzeciwie jest dopuszczalne, jeżeli wykaże, iż rejestracja lub zmiana proponowanej nazwy

zagrażałaby istnieniu wcześniejszej identycznej nazwy lub wcześniejszego znaku towarowego albo istnieniu produktów, które były zgodnie z prawem wprowadzane do obrotu przez okres co najmniej pięciu lat poprzedzających datę przewidzianą w art. 50 ust. 2 lit. a) wspomnianego rozporządzenia.

39 Z powyższych rozważań wynika zatem, że w zakresie, w jakim kontrola wniosku o rejestrację lub zmianę, która nie nieznaczna chronionego oznaczenia geograficznego spoczywa zasadniczo na danym państwie członkowskim, szczególnie konieczne jest umożliwienie sprzeciwu w szerokim zakresie osobom fizycznym lub prawnym, które mogą korzystać z rejestracji lub nie nieznacznej zmiany specyfikacji produktu lub – wręcz przeciwnie – ponosić negatywne konsekwencje z gospodarczego punktu widzenia, aby ich argumenty mogły zostać zbadane w ramach krajowej procedury sprzeciwu.

40 W trzeciej kolejności za taką interpretacją przemawiają cele realizowane przez rozporządzenie nr 1151/2012.

41 Z jednej strony z art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 1151/2012 w świetle jego motywów 17, 18 i 20 wynika, że ma ono na celu ustanowienie systemów jakości, które przyczyniają się do uznania jakości produktów i ich metody produkcji za czynniki przydające tym produktom wartości.

42 Z drugiej strony z art. 1 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia w związku z jego motywami 20 i 39 wynika, że to samo rozporządzenie ma również na celu zapobieganie tworzeniu warunków nieuczciwej konkurencji.

43 Ponadto przepisy rozporządzenia nr 1151/2012 mają na celu zapobieżenie nadużywaniu chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych nie tylko w interesie kupujących, ale również w interesie producentów, którzy podjęli wysiłki, by zagwarantować oczekiwaną jakość wyrobom opatrzonym zgodnie z prawem takimi oznaczeniami (zob. analogicznie wyrok z dnia 7 czerwca 2018 r., Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).

44 Należy również zauważyć, że motyw 19 tego rozporządzenia stanowi, iż zapewnienie jednolitego poszanowania na terytorium całej Unii praw własności intelektualnej związanych z chronionymi w Unii nazwami jest priorytetem, którego realizacja może być skuteczniejsza na szczeblu unijnym. Taki cel przemawia jednak również za szeroką wykładnią pojęcia „uzasadnionego interesu". Takie jednolite poszanowanie zakłada bowiem, że kontrola warunków rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego lub zmiany, która nie jest nieznaczna, specyfikacji produktu objętego taką ochroną dokonywana jest w sposób jednolity w poszczególnych państwach członkowskich, co jest sprzeczne z wąską koncepcją pojęcia „uzasadnionego interesu". Taka koncepcja byłaby sprzeczna z oferowaną osobie z siedzibą w danym państwie członkowskim możliwością wniesienia do Komisji sprzeciwu wobec wniosku o rejestrację lub zmianę, która nie jest nieznaczna, dotyczącą oznaczenia geograficznego należącego do terytorium innego państwa członkowskiego.

45 Z powyższego wynika, że szeroka wykładnia pojęcia „uzasadnionego interesu" wydaje się najbardziej odpowiednia do osiągnięcia tych celów, ponieważ gwarantuje, iż może zachęcać szeroki krąg osób, w drodze sprzeciwu lub odwołania, do poszanowania wysokiej jakości i sposobu produkcji konkretnych produktów, jednocześnie uniemożliwiając producentom, których produkty są objęte zarejestrowaną nazwą, uzyskanie przewagi konkurencyjnej poprzez obniżenie norm jakości po zarejestrowaniu zmiany, która nie jest nieznaczna, specyfikacji danego produktu. Ponadto wykładnia ta jest najbardziej zdatna do umożliwienia właściwemu organowi uzyskania informacji w celu ustalenia, w ramach wykonywania zadań przewidzianych w art. 49 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012, czy wniosek o rejestrację lub zmianę spełnia wymagane warunki, oraz do umożliwienia mu sprawdzenia, czy właściwości produktów lub środków spożywczych mają nierozerwalny związek z terytorium.

46 Wreszcie, w zakresie, w jakim wniosek o nie nieznaczną zmianę specyfikacji produktu opatrzonego chronionym oznaczeniem geograficznym może, zgodnie z art. 53 ust. 2 akapit trzeci lit. d) rozporządzenia nr 1151/2012, mieć związek z obszarem geograficznym, którego dotyczy dane oznaczenie, wykładnia, zgodnie z którą jedynie producenci z siedzibą na tym obszarze geograficznym mogą wykazać „uzasadniony interes" w celu sprzeciwienia się tej zmianie, pozbawiałaby producentów, którzy dotychczas znajdują się poza tym obszarem geograficznym, lecz którzy odrzucają poddanie się warunkom zawartym w specyfikacji danego produktu, prawa sprzeciwienia się takiej zmianie, która w istotny sposób wpłynęłaby na sposób wytwarzania ich produktów.

47 W czwartej kolejności wykładnię tę potwierdza geneza rozporządzenia nr 1151/2012.

48 W tym względzie z art. 7 ust. 3 rozporządzenia (EWG) nr 2081/92, które zostało uchylony rozporządzeniem (WE) nr 510/2006, które z kolei zostało uchylone rozporządzeniem nr 1151/2012, wynika, że prawo sprzeciwu w ramach procedury rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego przed organami krajowymi przysługuje „każdej osobie fizycznej lub prawnej, której sprawa dotyczy zgodnie z prawem [która posiada interes prawny]", które to pojęcie zostało zinterpretowane przez Trybunał w ten sposób, że obejmuje ono istnienie uzasadnionego interesu gospodarczego (postanowienie z dnia 26 października 2000 r., Molkerei Großbraunshain i Bene Nahrungsmittel/Komisja, C-447/98 P, EU:C:2000:586, pkt 72).

49 Artykuł 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 510/2006 przewidywał również, że prawo zgłoszenia sprzeciwu wobec rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego w ramach procedury rejestracji przed organami krajowymi przysługuje „każdej osobie fizycznej lub prawnej mającej uzasadniony interes".

50 Takie pojęcie znajduje się również w art. 49 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1151/2012, który stanowi, że „[p]aństwo członkowskie – w ramach badania wniosku, o którym mowa w ust. 2 akapit drugi niniejszego artykułu – wszczyna krajową procedurę sprzeciwu, która zapewnia odpowiednie opublikowanie wniosku i pozostawia rozsądny okres, w którym każda osoba fizyczna lub prawna mająca uzasadniony interes oraz mająca siedzibę lub miejsce pobytu na terytorium tego państwa, może wnieść sprzeciw wobec wniosku".

51 Wybór tego pojęcia odzwierciedla wolę prawodawcy Unii, aby umożliwić szerokiemu kręgowi osób skorzystanie z prawa sprzeciwu w ramach krajowej procedury sprzeciwu wobec rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego lub procedury mającej zastosowanie do wniosków o nie nieznaczną zmianę specyfikacji produktu objętego takim oznaczeniem.

52 W piątej i ostatniej kolejności należy podkreślić, że istnienie prawa do zgłoszenia sprzeciwu wobec rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego lub nie nieznacznej zmiany specyfikacji produktu korzystającego z takiego oznaczenia należy badać odrębnie dla każdego przypadku, w zależności od cech właściwych konkretnej sytuacji. Ponadto, aby zapobiec nadużyciu tego prawa, takie badanie powinno umożliwić konkretną weryfikację, czy „uzasadniony interes", na który powołuje się osoba fizyczna lub prawna, nie jest nieprawdopodobny lub hipotetyczny.

53 Mając na względzie całość powyższych rozważań, na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, iż art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i art. 49 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia nr 1151/2012 w związku z art. 53 ust. 2 akapit pierwszy tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że w ramach procedury mającej zastosowanie do wniosków o zmianę specyfikacji produktu, która nie jest nieznaczna, każda osoba fizyczna lub prawna, na którą wnioskowane zmiany w sposób rzeczywisty lub potencjalny mają oddziaływanie gospodarcze, które nie wykracza poza granicę wszelkiego prawdopodobieństwa, może wykazać „uzasadniony interes" wymagany dla zgłoszenia sprzeciwu wobec wniosku o zmianę lub złożenia odwołania od decyzji uwzględniającej ten wniosek, jeśli ryzyko naruszenia interesów takiej osoby nie jest czysto nieprawdopodobne lub hipotetyczne, czego ocena należy do sądu odsyłającego.

W przedmiocie pytań drugiego i trzeciego

54 Ze względu na odpowiedź udzieloną na pytanie pierwsze nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytania drugie i trzecie.

W przedmiocie kosztów

55 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Wykładni art. 49 ust. 3 akapit pierwszy i art. 49 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych w związku z art. 53 ust. 2 akapit pierwszy tego aktu należy dokonywać w ten sposób, że w ramach procedury mającej zastosowanie do wniosków o zmianę specyfikacji produktu, która nie jest nieznaczna, każda osoba fizyczna lub prawna, na którą wnioskowane zmiany w sposób rzeczywisty lub potencjalny mają oddziaływanie gospodarcze, które jednak nie wykracza poza granicę wszelkiego prawdopodobieństwa, może wykazać „uzasadniony interes" wymagany dla zgłoszenia sprzeciwu wobec wniosku o zmianę lub złożenia odwołania od decyzji uwzględniającej ten wniosek, jeśli ryzyko naruszenia interesów takiej osoby nie jest czysto nieprawdopodobne lub hipotetyczne, czego ocena należy do sądu odsyłającego.

Podpisy